

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petítor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1886.

31. szám.

Augusztus 5.

A népiratkák.

Azon néposztály, melynek a Szt.-István-Társulat a népiratkáknak nevezett olvasmányokat szánta, ma teljes mértékben megérdemli a gondolkodók figyelmét. Sőt a művelt társadalomnak mintegy kötelessége szellemi magas tulsúlyával oda hatni, hogy a nép, a romlatlan elem, megóvassék azon rettenetes eszméktől, melyek következményeikben a nemzetek lételét veszélyeztetik. Ám tekintsünk körül, mindenfelé forrong a világ, az érdek, a haszon elveivel előtérbe lép a gyűlölet, ez fokozza a szenvedélyt, melyet üstökénél ragad meg a gonosz lélek s évtizedekre mételyezi meg a félrevezett tömeg hitét. Kiszámíthatlan a veszteség, mely a társadalmat éri, ha a népet a sötét lelkek ésbontó inelkedéseitől meg nem óvjuk. — Igen a népet, a magyar népet veszély fenyegeti, mely a »korszellem« örve alatt kopogtat ajtaján behat a föld gyermekének családjá körébe s megkezdi vészes munkáját akkor midőn izgat az egyház ellen. — Az egyház a magyar nép erkölseinek őre, az egyház a magyar földműves terhes munkájának méltányolója, — csak az egyházban bizik a nép gyermeke. Ha a »korszellem« szóvivőinek sikerült mézes-mazós szavaival a népet az egyház tekintélye ellen felizgatni, az az ember, mely társadalmi körében legközelebb állott papjához, ha azzal ujjat huz, ha megrendül hite a vallás szent tanai iránt, akkor a veszély már bekövetkezett, akkor rálép arra a lejtőre, melyen haladva erkölcsi érzetét lealacsonyítja, s a szenvedély porba sújtja a szerencsétlent, ki végre sem erkölcsi sem politikai hatalmat nem fog ismerni. Az Isten óvja meg sokat szenvedett hazánkat e veszedelemtől!

Terhes időket élünk, szükségünk van, hogy a tekintélyt tiszteletben tartsuk, szükségünk van, hogy a

Mindenható kegyelmével áldjon meg. — Korunk intézményei az állam polgáraitól sokkal több anyagi áldozatot kívánnak mint évekkel ezelőtt; a műveltséggel fokozódik az állam kötelessége, és bizony az az állam csak a társadalom legmagasabb intézményének békés támogatásával valósíthatja meg céljait. — Ez államnak első sorban szüksége van az egyház működésére. A társadalom, az állam békéjét az egyház teremti meg egyedül. Ezt nem most tanuljuk, a kereszténység bölcsőjétől kezdve napjainkig ezen magasztos szerep jutott az egyháznak. Az egyház fenséges hivatását megértette s azt teljesíté. A néphez fordult, mert ezt kellett óvnia a veszélytől. Ezt teszi az egyház most is.

A magyar nép régi jó hirben állott a világ előtt erkölceit tekintve, mintegy ujjal mutattak reá, ha a nemzetek erkölseiről beszéltek a gondolkodók. A népnek csakugyan egyedüli kincse a tiszta erkölcs; ez ad életet működésének egész körére, ez fűszerezi meg életét. Ezen kincset megőrizni, ezt lehetőleg megmenteni a lesben álló bujtogatóktól ez a mi feladatunk. — Mert mi határozottan valljuk, hogy a nép erkölcsi nézeteivel szorosan összefüg a nép tette, ezzel a nép gazdagsági körülményei. — Azon igazságot pedig, hogy a nemzetek fenállásának a gazdagság az alapja — még senki sem támadta meg. A nép erkölseinek megóvása a socialistikus tanok ellen a fegyver — ha amazt módunkban van megmenteni, ennek kivettük a sárkány fogait.

Mi teljes bizalommal tekintünk a jövőbe, mert erős lelkünkben a hit, hogy a mit oly sokan, a társadalom kitünőségei terveztek, azt siker fogja koronázni. Nagy erkölcsi célok lebegtek a Szt.-István Társulat előljárói előtt akkor, midőn a népiratkák szóba kerültek. Már a pályázat kihirdetésekor láthatta a művelt világ, hogy e Társulat a magyar nemzetnek vészterhes napjaiban

ezen egyedüli nemzeti intézménye milyen irányba ohajtja terelni azon népet, mely olesó pénzen a vásárok ponyva-sátorai alól szedi a lelketlen kufároktól azon iratokat, melyek mérget rejtenek magukban. Mérget, mely a magyar földműves viszonyát az egyházhoz, családjához, nemzetéhez felforgatja. Mert ne higyük azt, hogy a »ponyva« termékei megmaradtak azon körben a midőn mesebeli tündérek, rémes rablótörténetek hősei. — észbontó gyilkosságok voltak tárgyai, — e tárgy olvasmányait most is megtartá, — egy lépéssel tovább ment. Ám nézzük meg a zsinóron árulató füzetek egy némelyikét, találkozunk ott olyanokkal is, melyek a socialistikus tanok egész rendszerét fejtik ki, sok van már, melyek a külföldi anarchista izgatók révén jutottak el hozzánk. Mind e dolgok bő anyagot nyujtanak a gondolkodásra. Mert a mi népünk sem él manapság a Kanaán földjén, terhei nagyok, szükségletei szaporodnak s jövedelmei gyarapítására kisérem gondol. Csak egy szikra kell, hogy elkábulva a szerenesetlen nép önmagával meghasonlásba jöjjen.

Ilyen gondolatok adták meg a Szt-István-Társulatnak az eszmét, hogy nagy anyagi áldozattal kezdet nyujtson a szegény népek, hogy megállítsa őt az örvény előtt, a melynek szélén áll már. — A Társulat népiratka kiadványai most vannak a nyomás alatt egyikét hét mulva azok terjesztéséhez kell látni. A Társulat a magas püspöki kar jóakaratu támogatásával indítja meg ezen újabb vállalatot; de a terjesztés módozatait illetőleg a nagyérdemű clerus azon tagjaihoz kell fordulnia, kik közvetlenül érintkeznek a néppel, kik nap nap mellett látják a küzködőt, kik ismerik bajait, ismerik örömeit. Igen ők, a lelkészkező papság, a nép e valódi barátai tekintélyök s hatalmuk jóra intő erélyével fogják megmenteni a nép gyermekét. Ők vannak hivatva, hogy a Társulat buzgalmát éleszszék, hogy vállalva, a clerus és a Társulat közösen működjenek a nagy célokért, hogy dicsőséget szerezzenek az egyháznak, hogy őrei legyenek a nép erkölcsének, hogy megmentésék elfajulásától a magyar nemzetiséget — édes hazánkat!

Hummer Nándor.

Művészek dala.

Németből.

Danoljatok, barátim
Hő szívvél és vígan!
Vidám dal illik ahhoz,
A kibén Muzsa van.
Legyen vidám s nyílt arcotok,
És zengje hévvel ajkatok:
Hódoljatok a szépnék
Szívetek lángival!

A míg az embereket
Nyomja gondok raja,
Bennünket nem terít le
Az élet sok baja:

A Muzsa szent kegyelme véd,
Ajjunkon szüzi csókja ég;
És menyynyé válik a föld,
Ha hódol ő neki.

Kinek szíve nemes
S szent hévtől lángoló,
Az szent örömet élvez,
Lakója: szép s a jó.
Az ihlet ez az égi tűz.
Lelküinkre szüz koszorút füz,
S nem hagyja elesüggedni
A víg művészi kedv.

Orrolja bár a nyegle
Hogy ily vígan vagyunk,
Ha ihlet száll szívünkbe
Csak rajta vigadjunk!
Vígán barátom! csak vígan!
Tölts a pohárba, hadd igyam!
Amíg lehet vigadjunk,
S használjuk az időt!

Koltai Virgil.

Chihaja Bey kincse.

(Történeti elbeszélés.)

Irta Esztergályi.

A régmúlt idők dicső emlékei tűnnek fel a homályos multból lelkem előtt; a magyar dicsőség vitéz tettei. Felvidul a lélek, nemesebben dobog a kebel, ha a fényes mult elöregedett fátyolát fellebbentem. Mint a kelő nap szinompája, úgy ragyogta be Kelet-Európát a magyar név fénye — messze zengett a rendíthetlen hősök dicsőnéke, szétáradt a csodálat mindenfelé. Európa művelt nemzetei a tizenhetedik század közepén a rajongás egy nemével fogtak fegyverhez, hogy a vitéz magyar nemzetnek segélyére legyenek, midőn ez a százados török igát lerázandó volt vállairól. Ezen korszakból való a kép, mely elbeszélésemnek tárgya.

*

Az 1684 év tavaszán még a télhold ragyogott aranyos színében azon szép völgy ölen fekvő vár tornyán, mely az Ipoly folyó balpartjától délre a Cserhát nyugati kiágazásában elterül. — Körülövezve a szabályos hegylánczok feltünőszerű sorától, büszkén néz e vár a Duna felé s gyönyörű kilátást nyujt a Ipoly teknőjébe. E vár, Nógrád vára. Az akkori hadviszonyok szempontjából Budavárának kulcsa. Míg a török laktá hazánkat, a vár védelme mindig, a török hadsereg legderekabb katonájára volt bízva. A vár parancsnoka történetünk szereplése korában Chihaja Bej volt. — Bátor katona, rendíthetlen vitéz, ki a legvakmerőbb vállatokra kész. Nagyravágyó ember, ki keresve-keresi az alkalmat, hogy a padisah kegyét vitéz tettei által kiérdemelje. Vitézségének tág tere nyílik. Chihaja, szellemi tulajdonokban is magasan áll a török parancsnokok felett, — mert nem a föld porából emelkedett a katonai méltóságra, melyet betölt. Atyja a zultán kedves embere, valóságos ur Konstantinápolyban. Fiját a legkitünőbb tanítók által nevelteté! S a 18 éves fiu már vitézül ott küzdött a magyar földön, hol előkelő nevet, magas állást, s félelmetes hírességet vivott ki magának. Élete legnagyobb részét a magyar

földön tölté. — Ellenfeleinek bátorsága, a magyar hősök ragyogó vitézsége felkölté a becsvágyat lelkében; de nem volt meg műveltségének azon jótékony befolyása keblére, mely a nemes erényt tiszteltté tenné előtte, — ő bámulta a magyarok híres győzelmeit; de annál inkább gyűlölte a vitézeket, kik hirnévre tettek szert. — Nem egyszer találkozott a magyarokkal a csaták viharában, s balsikerei csak fokozták az ellenszenvet, mely lelkét a magyarok iránt elhomályosítá. Mint előkelő katonát a budai parancsnok, a pasa többször felhasználta politikai küldetésekre. — Chihaja ismerte a törökök helyzetét Magyarországon, tudta, hogy uralmuk napjai meg vannak számlálva, s nem csoda, ha riged jelleme, sötét érzelmei a gyűlölet legmagasabb fokáig izgatták fel háborgó s soha nem szünő lelkét. — Néha sikerült megakasztania a magyarok hadiszerecsényét diadalmas útjában. Ki-kirándult az ipolyparti várak megvívására, s jaj volt a szerencsétlen magyar foglyoknak, kiket rabszijen cipelt sziklafészkébe, a nógrádi várba. — Az ő feladata volt szemmel tartani hazánk éjszaki részét, nehogy a kassai hadiparancsnokság felől érje baj a törököket. S e tisztnek Chihaja megfelelt. Főlelmes alakja volt a vidéknek. Ha 200 vitézével kirándult rabló mulatságára a nyomorult falvak elszegényedett lakói előtt úgy tűnt fel, mint a boszu ördöge. Mert alakja is félelmet gerjesztő. — De keressük fel őt fészkében.

Mikor a vár parancsnokává nevezték s e fontos tisztet reábizták, kietlen, elhanyagolt volt a vár és környéke. A vár belső udvara a szenny és piszok tanyája volt. — Chihaja az összefogdosott keresztény foglyokkal kicsinosítá a várat. Főlépítetté rombadólt házait, a vár keleti részében, ott hol hajdan a váci püspök nyári palotája állott, egy fényes, nagyszertűnek mondható lakosztályt készített maga számára; a vár udvarából széles vörösmárvány lépcsőzet vezetett fel a diszes folyosóra, a melyen színes üvegek szórták szét ragyogó színpompában a nap égető sugarait. Az üveg folyosóról, mely a legszebb virágokkal volt feldiszitve, tágas ajtók vezettek a termekbe. Ezen ajtók felett még ott pompázott a püspöki czimer, a pásztorbot. S Chihajának volt annyi izlése, hogy e régi cimereket kijavíttassa. A termek a széles ajtók ragyogó diszítésével mutatták a hatalmas Bej gazdagságát. Minden, a mit itt látni lehetett a Kelet csodás világából való volt. A színes kerevetek dagadó párnáikkal, a nehéz smyrnai szőnyegek ruganyos szövése, az asztalkák mozaik tarkasága a fényűzés bizonyos nemét árulták el. — A termek sarkaiban diszlő virágcsoportok, az ablak velencei üvegét körül futó folyondár, — a hófehér függönyök művelt izléssel látszottak felruházni a ház lakóját. Nem, egy katona, a ki oly vad, a ki oly borzasztó embertársai iránt, az nem képes a nemes kedély üde tisztaságának ily megfelelő harmoniát alkotni. Hisz e férfunak, ki a nemest a széppel, az egyszerűt a fenségessel így megtudná egyeztetni, nem töröknek kell lennie, hanem egy olasznak, ki műveltségével alkotja meg e nagyszerűséget. — Oh, nem Chihaja izlése szerint vannak e termek berendezve, hisz itt minden oly kedves, oly olvadékony; a levegő illatos, kábitó árja elandaltítja a lelket, ez nem Chihaja munkája. — Chihajának van egy kinese, e kincs ragyogása árasztja el csodás fényével e szép termeket.

A vár keleti részének legvégén a magánosan álló torony alatt volt a Bej szobája. Ott ült az asztalnál, fényes keleti öltöny borítja férfias termetét. Néma nyugalommal olvassa az iratot, melyet egy kuvasz hozott, ki, ott áll az ajtónál, bámészan csodálva a hatalmas urat, s lesve minden mozdulatát. — Chihája felkelt, büszke alakja egy délczeg tölgyfához hasonló. Areza a keleti vonások rémes vegyülete — villámai a sötét szemek, fergetege a redős homlok. S e férfi, nincs több 50 évesnél! Nehány lépést tesz a kuvasz felé, határozott magatartása az urra, a hatalmasra vall, kinek léptei alatt inog a föld.

Kezével int s a kuvasz titkos borzadályal közeledik felé.

— Mond' uradnak, a hatalmas Abdurrahmannak, kit Allah menten meg minden bajtól, — hogy parancsait teljesíteni fogom. Nézz körül a várban, s a délczeg fegyveresek számát ha látod, mond, hogy e kar még győzelemre vezeti Allah vitézeit. Tekints le a pinczébe, embertgyilkoló löpor is van elég, — üzenem a hatalmas pasának, hogy kartácsaim nem egy magyar ebnek a koponyáját fogják szétzuzni.

A kuvasz mellére hajtá két kezét s szoba padlójaig görnyedt meg rabszolgai alázattal s kiosont az ajtón.

Chihaja megállt a szoba közepén. Leveté turbánját s megsimitá sötét, ébenfaszínű szakállát. A földre szegéz szemeit s mereven, mozdulatlan maradt.

— Igen — hát ellene menjek — dörmögé alig érthető hangon — ő ellene — hogy összetörjem, hogy szétmorzsoljam a nyomorult férget, a kutyafajzatot. Hah, megállj, hitvány fajzat! Kezét öklére szoritva, fogait csikorgatva hátrált egy lépést, mintha birokra akarna kelni azzal, kinek haragosa.

— Holnap indulok — szólt izgatottan — megyek, hogy neked, óh hatalmas Allah, dicsőséget szerezzek, megyek, hogy nagy neved terjedjen délnek, terjedjen éjszakra, a világ minden része felé. — E szavakat az ihlet bizonyos nemével mondá a férfi, ki néhány percze a szenvedély nemtelen hatalmának hódolt.

Chihaja leveté köntösét. A derék férfinak izmos tagjai csak ekkor domborodtak ki. S e katonás termetet a legfinomabb gyapot ruha fődé azzal a szemetkáprázató színes varrással, mely a keleti árukat annyira jellemzi. — Körülnézett a szobában. A falon függő fegyverek, mintha idegesen megmozdultak volna a szemek hatása alatt. — A szobában minden rendben volt. Chihaja megfordult s egy esukott ajtóhoz tartott. Alig tévé kezét az oroszlanfejes kilincsre, midőn e szobából felcsillanó ének, kísérve a hárfától megdöbbsenté a hatalmas s visszatáncorodott az ajtóhoz. Az arc, mely az elébb oly rideg volt, elveszté rettentő színét, s kellemes vonások mosolyra derültek, — a fej meghajlott kissé. Chihaja csendes léptekkel közeledett ismét az ajtóhoz. — Az ének magasra szállt, az elbájoló hang, a hárfacsodás zenéje a lélek legmélyebb rejtekét is átjárá, a szív nemesebben kezdett érezni, mintha nem is e földön szólna az édes dallam, mintha a tulvilág szellemei üznék szeszélyes játékaikat, oly megindító, oly elragadó volt az ének. Chihaja lekötött figyelemmel hallgatá a zenét, s a mint a hangok édes ömlengése, hol lassúbb, hol gyorsabbá vált, úgy dobogott a hatalmas ur keble.

A kedves hangok könyeket esaltak a vén katona szemébe. Chihaja sirt. Tántorogva hagyta el az ajtót, hirtelen szaladt egy mozaikkal kirakott szekrényhez, felnyitá tetejét, — a fedél egyet csikorgott; de ezt nem hallá Chihaja. Kivett egy selyem gyolcsot, abba gondosan betakargatva rózsás ambra-illat között találta a tárgyat — egy festményt. Idegesen szoritá szívéhez, csókjaival halmozá el. — A festmény egy női arcot ábrázolt gyönyörű vonásokkal. Ajka bíborpiros, — haja gesztenyeszőke — homloka derült. Nagyon szép kép. — A bej, mintha rosszat tett volna, félénken tekintett az ajtó felé, honnan a dallam hangjai átsapattak — gondosan takargatá be a kelengyébe s eltevé a drága ereklyét. — S azután felemelt homlokkal tartott ismét az ajtónak. — Azt felnyitá. A terem keleti részén a vár e legmagasabb pontja fölé egy erkély szökelt ki s ezen az emberi élet örömeinek egy bájos jelenetét látjuk. Az erkélyt a teremtől hosszú selyemcsipke függöny választá el. A függöny mesteri szövésű arabeskjei közül két hölgy alakja szűrődött át. Az egyik ült egy széles piros-bársony széken, a másik hangszerét tartva, nézett szét a várat övedző bájos természet alkotásain. — Ha láttunk már halhatatlan festészekről nagyszerű alkotásokat, ha e műrecek a tudomány, a művészet, az ideális képzelet magas pompájával voltak feldíszítve, — nézzük meg e hölgyet s a mi szépet a művész alkothat, a mi ragyogót a festő képzelete teremthet, azt mind ott találjuk a piros bársony széken. — Az arc hófehér volt, olyan mint az Alpések meredek szikláira leestett hó, a homlok derült, mint Italia szép ege, a szemek a tavasz pompájában bájosan nyíló két nefelejt, — az ajkak az erdő csendes bokrai között nyíló eper színét viselék. S milyen összhang e csodaszép fejen. Minden vonása a jóság, a kellem kifejezője. A beszélő szemek a lélek nemességéről szólnak, a szép homlok a gondolatok tisztaságát árulja el. A hölgy jobb kezével igazitá meg gesztenyeszín hajának hullámzó fonatát, mely a bájos fejet a szépség díszes egyszerűségével tünteté ki. A hajba itt-ott fehér kagyló tük voltak szurva, s az egész sűrű fonatban omlott alá a hölgy keblére. — Az öltözék a kelet minden színével ékeskedett. Hosszu ujjas fődé a hölgy természetét, gazdagon tarkázva arany-ezüst kivarrással; — a szoknya redőkbe szedve színes paszománttal volt összefűzve, az alján díszes csipke vevé körül. — E hölgy Fatime volt, Chihaja leánya, a bej szemefénye. — Az erkélyen levő másik hölgy Fatime társnője.

(Folytatása köv.)

Az örzőangyal.

Betegen fekszik egy kised
Az anya ágya mellett ül,
Élet, halál küzd fölötte,
Sír az anya remény nélkül.

Kín gyötri sajtó kebelét,
Gyötrő bubánat ül arcán,
»Isten, ne vedd el őt tőlem,
Oh, hallgasd meg buzgó imám!«

Az eget mély gyász takarja
S mint e néma, kis hajlékban:
A szívében és lelkében
Oly viharos, rémes éj van.

Mélyen főlshajt a gyermek
S lezáródnak szép szemei,
Elszunnyadt. Eláll a vihar.
Anyja szemét álom fődí.

Eloszlik már a sötétség
A csillagok fölragyognak,
Almodik a fáradt anya,
Enyhül sulya szívűbűjának.

Fényesség lesz a szobában,
Megjelenik egy égi nő,
Megcsókolja a beteget;
Az őrangyal, mennyből jött ő.

Fölnyilik a kised szeme,
Ajkan üde mosolygás ül,
Édes érzés tölti keblét
S édes csóktól elszenderül.

Simogatja beteg arcát;
Némán, mosolygva nézi őt,
Fölkel és az asztalhoz megy —
Az üvegbe hűs cseppet tölt.

Ébred, ébred a jó anya,
Vele az újuló hajnal,
Örül, hisz az élet győzött.
Eltűnt az örködőangyal.

Nagy örömmel beszéli el
E látomást a kis gyermek,
»Légy mindig — így regeb ajka —
Vezetője életemnek!«

Sóty Gyula.

Keresett és talált.

(Egy vén leány naplója.)

(Folytatás.)

Május 12-én.

Pár hétig pihent a nagynéni könyvecskéje, mitsem találtam, a mit érdemes lett volna bevezetni. De ma elő kell vennem, mert szívem oly ellentétes érzelmekkel van telve, hogy magam se tudok róluk számot adni. Pedig oly gyönyörű tavaszi nap van, telve fénynyel, étellel, illattal. Már korán felkeltem és csendesen lopódtam ki, hogy zavartalanul jussak a szabadba. Oly boldog, oly vidám volt szívem! Mint a madár, mely kalitkájából hosszú fogság után szabadul ki, úgy szerettem volna fölkiáltani a teljes pompájában díszlő természet szemlélésénél, mely fölé az épen ébredő nap az arany sugarak egész özönét önté.

Ezer torokból esendült fel a reggeli háladal, olyan csengés-bongás hangzott a harmattól csillogó erdőn át, hogy a reggeli szellőkkel szerettem volna futni a távolba, mindig közelebb a fényhez, hogy örökké élvezsem a tavasz varázsát. Vigyázatlanul haladtam a magas fű között és csak később vettem észre, mennyire ártott ruhámnak a patak melletti mászkálás.

Kissé lehangolva tértem haza; azt hívéim, hogy majd észrevétlenül jutok be szobámba. De szülőim, kik a lugasban a reggelinél ültek, mégis észrevettek. Anyám szokott gondatlanságomért rótt meg, sőt még papa is tréfásan emelé fel ujját. Gyorsan sieték fel a lépcsőn, hogy ruhát váltsak és Francziska ajkát, ki szintén megakart leczkétetni, egy csókkal zártam le.

Délelőtt Schwarz Mari és Erzi jött hozzánk és meghittak egy csónakkirándulásra, melyet fivére néhány barátjával délutánra tervezett.

Már oly rég vágytam a folyón csónakban lesiklani és kedves partjainak fordulatait követni.

Várakozásteljesen kocsizánk hát anyámmal és nővéremmel Blankensteinba.

Schwarzék nyárilakában nagy társaságot találtunk: könnyű nyáriruhák, fekete kabátok, ragyogó egyenruhakkal tarkázva. Az egész környék előkelő világa itt volt. A kávé alatt a legélénkebben mulattak, tréfáltak, nevettek; a szellemszirikák sziporkáztak ide s tova, mindenütt a legnagyobb tetszést aratva.

Különös, hogy csevegő, nevető emberek közt leg többnyire elkomorodom, elszomorodom; az elégedetlenség oly sajátságos érzete ér utól a legvigabb társaságban is, hogy egész szótlanná leszek. Aztán a májusi napfény már úgy csábitott is a szabadba, hogy alig vártam, hogy a tavaszi szellő enyhe illatát beszívhassem.

Végre eljött a várva várt percz: az indulási jelet megadták, mindenki sietett a folyó partjára, hol az ünnepélyesen diszitett csónakok már vártak.

»Sarolta kisasszony velem jön« mondá Schwarz Ede, ugyanolyan elbizakodott hangon, mint a milyenen a mult télen a kaszinóbálok alkalmával főtánczosomnak feltolta magát. Akár akartam, akár nem, követnem kellett. Tréfás viták alatt foglalták el helyeiket a csónakokban, aztán eloldták a köteleket, az evezők működésbe jöttek és a hullámzó habok himbáltak fel- és alá. Olyan csodálatos fényben rezegtek a hullámok, midőn átszeltük őket és az evezők egyenlő ütései ragyogó gyöngyöket dobtak fel. Számtalan változatban vonultak el mellettünk a zöld partok, majd kis domborok, majd virágos réteken lengtünk át, míg az erdő ölelt keblére, a magas, dicső erdő, melynek sűrűn összefonódott sudarai lombsátort alkottak fölöttünk és lecsüngő ágaikkal fejünket érinték. Kezemet a hideg, sötét hullámokba mártám és a víz lassu locsogását hallgatám, midőn a komoly fák alatt hullámzott át és csak itt-ott egy fénysugárt fogott fel. Olyan borzalmasnak tűnt fel a haboknak ez a titokzatos suttogása, szinte örültem, midőn a folyó elhajlásánál ismét napfényt élvezék.

A társaság természetesen mindig vidámbb lett, az urak indítványára énekelni kezdtek és csakhamar vidaloktól hangzottak vissza a partok.

Tündéri szép látvány volt: a sötétkék égholtozat, mely keleten már vörösben játszott, a viruló tavaszi virány, a dal csodás hangja, mely közé a víz locsogása és a madarak csicsergése vegyült, — minden egyesült, hogy komoly gondolataimat elfeledtesse és az én szívemet is édes gyönyörrel töltse el. Én lettem csakhamar a legvigabb. Kicsapongó jókedv ért utól. Égő arczczal és dobogó szívvel enyelegetem, élcelődtem, tréfáltam szünet nélkül.

Midőn a következő faluhoz jutánk, egy szegény asszonyt láttunk, ki néhány rongyot mosott, míg két kiéhezett gyermeke a csónakra bámult.

»Vigyázzon, Sarolta kisasszony, minő jól célzok«, kiáltá nevetve Ede, midőn a zsebéből kivett pénzdarabot ügyesen a partra dobta.

Az asszony eddig nem pillantott fel, most felnézett és köszönve hajolt meg. Istenem, minő elkényszeredett, halvány arcz meredt ránk, kik kitörő kedvben vonultunk erre, és a szegénynek gazdagságunk mákszemnyi adományát juttattuk, úgy mint ahogy a kutyanak egy falat kenyeret szoktak dobni!

Mintha egy jéghideg kéz nehezedett volna szívemre és veréseit megszüntette volna. Borzadtam. Vége volt vigságomnak: sűrű fátyol borult a mosolygó természetre, hogy a szememet elhomályosítsa. Örvendtem, mikor visszatértünk és anyám főfájása miatt rögtön haza is kocsiztunk. Ilyen módon kikerültük a rögtönzött táncmulatságot, mely az ünnepélyek sorát bezárta. Úgy sem tudtam volna már tánczolni.

Órákig jártam azóta sötét szobámban fel s alá, hogy belsőm felkavart hullámait lecsendesítsem; fájo szívvel néztem ki a langyos májusi napezüstös ködébe, mindig azzal a megoldatlan kérdéssel a szívben és ajkamon. Már éjfél elmúlt, és még mindig nem tudom, mi, ezen szegény asszony látásánál óriási teherként szívemre nehezdedett. Ez azon átok, a mely a földön nyugszik, hogy az ellentétek oly élesen érintkeznek, szegény és gazdag, szerencse és szerencsétlenség, örömjaj és jajkiáltás ugyanazt a léget szívják és őket az aranyfény ugyanazon sugarak érinti.

Francziska már harmadszor kérdi szobájából, hogy ma már éppen nem akarok-e aludni? Így hát kényszerítve vagyok könyvemet bezárni és legrejtettebb gondolatim és kételyeim ez uj megbizottjának »jó éjt« mondani.

(Folytatása következik.)

TÁRCSA.

A szeszes italok.

Egy szomorú példára akarunk mutatni, mely nekünk üdvös tanulsággal szolgálhatna. Franciaországban van tekintélyes mérsékleti egylet, mely nem rég évi közgyűlését tartotta. E közgyűlésen két emlékirat olvastatott fel, melyekből néhány adatot kívánunk t. olvasóközönségünknek bemutatni.

Volt Franciaországnak egy 1851. december 19-ikén hozott törvénye, mely a korcsmanytás jogát megszorította, s ez által a kihágások is tetemesen kevesbedtek. Azonban a köztársasági kormány, mely a templomokat bezáratja, az isteni szolgálat látogatását minden módon nehezíti. 1880. július 17-iki törvényével a kávéházak, korcsmák, bormérések nyitását teljesen folszabáditotta, csak néhány, nagyon könnyen teljesíthető formaságot tartván fenn. Az említett két emlékirat e törvény hatásának vizsgálatával foglalkozik, megfigyeléseit csupán két megyére (Eure és Orne) terjesztvén ki.

Az 1880-ki törvénynek első eredménye az volt — melyet előre lehetett látni, hogy a korcsmák mód nélkül elszaporodtak. Ezt a törvényhozók valószínűleg akarták, mert a korcsmák igen alkalmas köztársasági kortestanyák. A vizsgálat alá vett megyékben a korcsmák átlag 13 százalékkal szaporodtak. Még fel-tünőbb e szaporodás, ha a lakosok számához viszonyítjuk; mert vannak vidékek és községek, melyekben minden 33, sőt vannak, melyekben minden 17 lakóra egy korcsma esik.

Az 1880-ki törvényhozók azt állították ugyan, miszerint a korcsmák szaporodásából nem következik, hogy az emberek több szeszes italt fognak fogyasztani. De ezt, természetesen, józanité-

letű ember nekik el nem hitte. S valóban a hivatalos statisztika azt mutatja, hogy 1880 előtt Franciaországban az évi alkohol fogyasztása 585,200 hektoliterre ment; 1884-ben az évi fogyasztás 1 millió 484 hektolitert tett, tehát több, mint mégegyszer annyi fogyott el.

E nagymérvű fogyasztásnak megvoltak természetes gyümölcsei. A mostani köztársasági kormány közegei sokkal enyhébben bánnak az ittas kibágókkal, mint a békés búcsújárókkal, és mégis egyetlen kis kerületben 1881—1885-ig sok embert kellett részeg állapotban elkövetett durva kihágásokért befogatni; más kategóriába estek ismét azon ittasok, kik ezen állapotukban a rendőri és általában hatósági közegekkel szálltak szembe. Azt is kiszámították, hogy az öngyilkosságoknál 11 százalék olyanokra esik, kik az alkohol mértéktelen élvezete által tönkretették testüket és lelküket.

De ha el is tekintünk a felsorolt szomorú adatoktól, ki vonatná kétségbe, hogy az iszákosok megrövidítik az életet? Czáfolhatlanul szólnak e mellett a statisztikai adatok.

Ime, így rontják Franciaországban kormány és parlament a népet. A többször idézett emlékiratok nem érintik, mert magától érthető, hogy az 1886-ki korlátlan korecsma nyitási szabadság nevelte és neveli azon hősöket, kik egy újabb véres és gyujtogatógó commune mielőbbi visszatérését készítik elő.

A szeszes italok használatát, a korecsmározást illetőleg, nem tudom, jobban állunk-e mi, mint a francziák? Alig! A korecsmák nálunk is megdöbbenőleg szaporodnak és ezek szedik áldozataikat, sem becsületére a magyar névnek, sem hasznára a hazának. Legalább társadalmi uton nálunk is meg kellene kísérteni e ragály kibebbitését; a társadalmi tevékenység aztán nyomást gyakorolhatna a kormányra és parlamentre, hogy üdvös törvényeket hozzanak a népnek józanságbantartására.

Ebben Hollandia utánzásra méltó példát nyújtott. Törvény által reducálta a korecsmák számát. 1882-ben Amszterdamban a korecsmák száma 2,003-ról 1,640-re szállott le, s ezzel az alkohol fogyasztása is 10,000 hektoliterrel kevesbedett. Miért ne történtenék ily megszorítás nálunk is? **F.**

Irodalmi pályázat eredménye.

A Szent-István-Társulat négy pályajutalmat tűzven ki oly népies iratokra, melyek zamatos, világos és mulattatva oktató előadásban a tárgyhoz képest prózai vagy verses alakban a népünkre károsan ható ponyvairodalom termékeinek ellentsúlyozására alkalmasak legyenek. — márczius 31-ig, mint kitűzött határidőig száztizenöt pályamű küldetett be. Ezek közül a bírálók jutalmazására a következő négy művet ajánlották: 1) az első jutalomra (4 db. arany) »A vasár-és ünnepnapok megszentelése« jelige: »Pihen a faradt test, a lélek ünnepe, a szív oltárrá lesz, templommá a kebel:« 2.) a második jutalomra (3 db. arany): »Könnyű az asszony-nak,« jelige: »Könnyű az asszonynak:« 3.) a harmadik jutalomra (2 db. arany) »Egy porció pálinka«; jelige: »Akarj,« 4.) a negyedik jutalomra: »Krumpli Miska vagy a takerékosság jutalma«; jelige: »La corruption est paure vinocence ce que la gelée est pour un rosier en fleur.« —

A jeligés levélkéik felbontatván, kitűnt, hogy az első jutalomra ajánlott mű szerzője: Horváth Károly okleveles kath. néptanító és jelenleg főapátsági könyvtárnoki segéd Panonhalmán; a másodiknak szerzője Vékony Antal gymnasiumi tanár Marmaros-Szigeten; a harmadiké Baróthi Gaal Mózes (lakhelye ismeretlen); a negyediké: »Egy néparát« Izményen Tolna megyében.

A nevezett szerzők jutalomdíjaikat nyugta mellett a Szent-István-Társulat igazgatóságánál (Budapest, IV. Lövész-utca 13. sz.) fölvehetik.

A dicséretre méltott pályaművek közül a Társulat mintegy tizet a kiadandók sorába még föl fog venni. Az ezek elfogadása iránti végleges intézkedés szeptember hóban fog közzététetni.

Budapest, 1886. július 31.

Az igazgatóság.

RÖVID HIREK.

* **Duncker Miksa**, a németek híres történetirója meghalt. Duncker kivált az ó-kori történet körében tett tanulmányokat. A keleti népek műveltségének fejlődését, mely bölcsészeti érzékkel taglalta s a mi érdeme kutatásaiban, sosem vált merev okoskodóvá s összehasonlításaiban a modern kor intézményeit a komoly történész higgadságával ítélte meg. — A politheismusról vallott nézetei mellett is a katholicismusnak nem volt oly pregnans ellensége, mint collegája, a híres Rancke s éppen a részrehajlatlan kritikája emeli őt korunk legkiválóbb tudósai sorába. — Művei most érnek újabb kiadást Németországban. Az ó-korról írott munkája magyar fordításban is megjelent.

* **Bérmálási körút**. Szatmár megye nagytudományú főpáστοra Nméls. dr. Schlauch Lőrincz ő excellentiája két egész hetet töltött Máramaros megyében. Útja valóságos diadalmenet volt. A hol csak megfordult az egyháznagy, a hívek valláskülömbőség nélkül tódultak eleje, hogy kifejezzék hódoló tiszteletüket. — Nem csekély fontosságot kell tulajdonítanunk egy ilyen bérmálási útnak. Midőn ő excellentiája kath. híveit vallásunk szent tanainak követésében megerősíté — a tudós főpap hazafias nyilatkozatai új tápot adtak egyszersmind a magyarság életének ott az idegen ajkú vidéken. Ő excellentiája egyházi magas functiojával a máramarosi hegyek között a hazafiság mélyen tisztelt apostola; — s a kettős tiszteben mély hódolattal csatlakozunk azon üdvkivánatokhoz, melyekben körútjában találkozott.

* **A hercegprimás ő Eminentiája** a mult napokban megsemlélte a bazilika díszítési munkálatait. Kiséretében voltak; nagys. és főt. Meszlényi s Pellet kanonok — továbbá Lippert főépítész, kir. tanácsos s az udvari papok. Mindnyájan elragadtatással gyönyörködtek a legnemesebb izlésben elkészült kupola legfelsőbb részének dekorációjában. Jelenleg a körben futó 12 nagy (hat öles) ablakon és az alattuk terülő kupola dobján mintegy 70 munkás serényen folytatja a munkát s valószínű hogy ő Eminentiájának október végére eső aranymiseünnepére a főszékese gyház teljes díszben készen fog állani.

* **A miniszter köszönete**. A kereskedelmi miniszter nméls. és főt. Bonnaz Sándor ő excellentiája csanádi megyés püspöknek ama hazafias áldozatkészségeért, melylyel a csákovai földműves iskola egy tanulójának ellátása céljából három évre szóló alapítványt létesített — köszönetét nyilvánította.

* **A győri püspöki kath. tápintézet** ő méltósága Zalka püspök által végleg megalapítva, ujjlag czélszerűen kibővitve, a Sz.-Erzsébet-egylet gondozása alatt a folyó 1886—87-iki iskolai évre szept. hó 1-én folytatja működését. Ezen tápintézetben az arra érdemesítettek 6 frt havi díj mellett ebéd és vacsorával látatnak el. A tápintézet tagja lehet minden a győri tanintézet egyikében járó kath. tanuló. — Beiratásokat naponta elfogad: Szilágyi Gáspárné, Sz.-Erzsébet-egyleti alelnöknő, Káptalandomb.

* **A régi jó időből**. Ki ne emlékeznék örömmel vissza azon jámbor időkre, midőn az egyház nemcsak a szoroson vett cleri-

kalis ügyekben volt jóságos vezetője az emberiségnek, hanem a külvilági társadalom fontosabb intézményeit is ő áldja meg akkor midőn azok működésüket megkezdték. — Hazánk társadalmá a kegyelet bizonyos nemével kérte ki gyakran az egyháznak ezen a szív nemességét előmozdító intézkedését. Ha egy nyilvános épületet emeltünk az egyház szentelé be annak zárkövét, — ha jótékony együletet alakítunk, az egyház áldja meg a zászlót, a mely alatt a humánitás cselekedeteit gyakoroljuk. Ilyen esetet olvasunk az olasz lapokban. A *Limonda*, a turini bibornok-érsek e napokban látogatá meg *Lanzo* piemonti várost, hogy annak újonnan készült vízvezetékét megáldja. — A felavatás ünnepe a vidék lakosságának részvétele mellett folyt le.

* **Zambezi mellől Kalocsára.** A zambezi missziók egyik kiváló tagja, pater Czimmermann, ki Kalocsa nagytudományú főpásztorával gyakori érintkezésben van, a tudós egyházfejedelem iránti mély tiszteletet azzal is akarja kifejezni, hogy a tropicus égalj sajátjaiból egy gyűjteményt állított össze s azt Kalocsára küldé; az aequatorialis égalj növény-s állat világának kiváló ritka példányait gyűjté össze a pater, s a benszülött nép csecebecségei, fegyvereiből valóságos kis muzeumot nyert Kalocsa. Nagyon érdekesnek mondják a nép készítményeit; ezekből is küldött egy-néhányat. — A küldeményt a derék misszionarius április hóban adta hajóra a Zambezi folyó torkolatánál s július közepén érkezett az Kalocsára.

* **Római hírek.** Ő szentsége számfeletti titkos kamarásává nevezte ki *Demborszky Ignác* fiatal lengyel grófot. A gróf családja Lengyelország legrégebbjei közé tartozik; a XVI. század óta jelentékeny szerep jutott e családnak s már századokkal az »Immaculata conceptio« kihirdetése előtt, annak legbuzgóbb híve volt. — A *monzai* érseki papnövelde bölcsellettudományi növendékei a szent atyához péterfillérek kíséretében hódolateljes feliratot küldöttek. A pápa erre a legnagyobb leereszkedéssel felelt, s megküldé nekik apostoli áldását is.

* **Az olasz kormány** a jövő évi költségvetésbe két tételt vett be, az egyik 20000 lira segélyt helyez kilátásba az olasz hittérítőknél, — a másik a vallásalap terhére, ugyan-e célra 60000 lirát előirányoz. — *Sanfelice* nápolyi bíboros érseknek az olasz kormány visszaadta a »santa Maria della Stella« templomot, melyet jogtalanul foglalt le. Ezzel a nagy buzgalmu bíbornok visszakapta megyéje utolsó templomát.

* **A görög szizmatikus egyház.** A világi dolgok, mihelyt letérnek azon alapról, a mely isteni rendeltetésénél fogva az általános moralisnak is az alapja — helyes észszerű elvek híjjában szétbomolnak, megsemmisülnek. E sors éri a szizmatikus görög egyházat. A világ tudja, hogy kebeléből az elszakadás óta, úgyszólván, nap-nap után keletkeznek újabb sekták, melyek felülmulják egymást a ferdeségekben, melyek által nemcsak hiveik lelkét rontják meg, de megsemmisítik magát az embert is. Legújabbban egy saratovi paraszt árulta el felekezetének titkait. Az indiai híres »föjtögtatók« felekezetéhez hasonló alakult Oroszország egyik kerületében. Ezen szektának elve: »bűn az embert testi kínokban fetrengve hagyni« s így a szenvedőt megföjtják. A saratovi parasztnak nejét akarták távollétében megföjtani, — ki azután a hatóságnak tett jelentést.

* **Virágünnepély** lesz szeptember 4-től 12-ikéig a városligeti iparcsarnok déli részében. — Mükertészek bizottsága rendezi *Gillemot Vilmos* rózsatenyésztő buzdítására. Voltakép kiállítás lesz, melyben a jól nevelt szobanövényekre is súlyt fektetnek, jutalmakat, tűzve ki rájuk. A tárlatot virágvásárral kötik össze.

* **Népvándorlaskori emlékek** egész tömegére bukkant a *Hernád völgyében* *Münnich Sándor*. Egy tavalyi kirán-

dulásban itt-ott régi falmaradványokat látott, s midőn most tovább kutatott, egész erődítvény hálózatra lelt, mely dombról-dombra, mélységek és sziklák felett vezetett tova. — *Csingóvár*, *Hradisko* és *Marselvár* környékén őskori cserépeket és kőfegyvereket ástak ki, s így a falak átkutatása gazdag eredménnyel kecsegtett.

* **Rainer főherczeg papirusainak** rendezése és kibetűzése közben nem rég egy teljesen elfelejtett egyiptomi város nyomára akadtak. E város neve *Justianopolis* volt és Alsó-Egyiptomban fekszik.

* **A waterlói csata** résztvevői közül még él három ember, pedig ezt a világdöntő csatát 71 évvel ez előtt vívták.

* **Az irek és a Salisbury-kormány.** A Gladstone bukása által teremtett új helyzettel szemben, a Parnelliták még nem foglaltak el határozott álláspontot és valószínű, hogy a várakozó szerepét fogják játszani. Ez azonban nem zárja ki, hogy a távozó kormány iránti hálájuknak tünnetöleg kifejezést ne adjanak és azért Irország liberalis alkirályától, lord Aberdeentől az összes ir testületek nagyszerű ünnepélyességek között fognak búcsúvenni, hogy »feljegyezve maradjon a történetben, mely szenvedélyesen tudja az ir nép az irányában tanusított szeretetet viszonozni.« — A búcsúünnepélyekben része lesz sir *Róbert Hamilton*nak, Irország államtitkárának, ki a home-rule terv egyik megalkotója.

* **Éhtyphus** pusztít *Labradorban*; a hallatlan kemény tél és a halászat balsikere teljes nyomorba döntötték a lakosságot. Eddig 1500 ember halt el éhtyphusban.

* **A népiratkák.** Lapunk más helyén olvashatja m. t. közönségünk, hogy a népiratkákra vonatkozó pályázat elintéztetett. — A pályanyertes művek tizig kiegészítve, még e hóban jelennek meg. A Szent-István-Társulat titkári hivatala a népiratkákat, megjelenésök után azonnal a főt. plébánia hivataloknak küldi meg. A főt. plébánia hivatal azután hivei számára a megrendeléseket a titkári hivatal útján eszközölheti. Különbö megrendeléseket már is elfogadunk.

IRODALOM.

— **Az akadémia kiadványai.** Az értekezések közül megjelentek: »*Gondolatszabádság és az ókori tömeguralom*« írta *Schwarz Gyula* (ára 50 kr.) — és »*Egy kis viszhang Vámbéry Armin úr válaszára*« *Budenz Józseftől*. (ára 20 kr.) — Ez utóbbi a magyarok finnugor eredetéről folyó polemianak a folytatása. — A fonetika elemei, különös tekintettel a magyar nyelvre, írta dr. *Balassa József*. Az ember beszélő szerveinek rajzával. Ezen olvasmányt haszonnal forgathatják a philologusok és nyelvészek.

— **A lucski gyógyfürdőnek rövid vázlat.** írta dr. *Hlavács Samu*. Megjelent a Franklin-társulatnál. Ismertette van a fürdő, mely évről-évre nagyobb nevezetességre tesz szert.

— **Tanulmány a kereskedelmi muzeumról.** írta *Geitner József A.*, a keresk. muzeum igazgató tanácsának tagja.

— *Bougand Emilia* »*Kereszténység és Korunk*« című műve fordították *Dobos Lajos* és *Szent-annai (Spett) Gyula*. *Kaplató Spett Gyula* gyulai (Békés m.) plébánosnál.

— Közlebb egy igen becses munka hagyta el a sajtót: »*Budavár visafoglalása 1886.*« olasz nyelven irt eredeti kútfő után közli *Gyurits Antal*, a szathmári kir. kath. főgymn. tanára. Nyomt. Szatmárt 1886. ára 1 frt 50 kr. — E munka a történeti ünnep alkalmából felszínre hozott irodalmi művek egyik jelesebbike. Érdekes minden tekintetben. Szerzője egy pap, szt. Benedekrendi szerzetes, kiről megbizonyult, hogy Lotharingeni *Károly főherczegnek* titkára volt. Az ostromnak szemtanuja, kísérelője a fővezérnek, a mit ír, azt a historia író alapos kritikájával teszi. Melegen ajánljuk e művet tisztelt olvasóink figyelmébe.

HIRDETÉSEK.

„AZIENDA“ oszt.-francia elemi- és baleset-biztos. társaság.

Vagyon.				Vagyon-mérleg.				Teher.			
		frt	kr			frt	kr			frt	kr
1	A részvénytőke le nem követelt 6%ója . . .	52,538	41	1,440,000	—	—	—	1	Részvénytőke	—	2,400,000
2	Készpénz a központban	123,450	33	175,995	24	—	—	2	A részvénytőke agio-tartalékja	—	229,440
3	a főkönyv és a posta-takarékpénz-tárban	—	—	566,389	64	—	—	3	Díjtartalek visszbiztosítás levonásával és minden teher nélkül	744,733	27
4	Állam és értékpapírok	—	—	216,505	—	—	—	4	Kartartalek a visszbiztosítók részének levonásával	334,877	62
5	A társulat ingatlanai	—	—	2,000	—	—	—	5	Jelzálog kölcsön	—	1,079,670
6	Letétemenyezett óvadékok	—	—	865,968	94	—	—	6	Letétemenyezett óvadékok	—	13,442
7	Váltak a társulatban*	—	—	148,387	23	—	—	7	A hivatalkók követelése	—	2,600
8	Rendelkezésre álló folyó-számla követelések a bankoknál és a posta-takarékpénztárnál	—	—	415,270	71	—	—	8	Folyó-számlái hitelezők	—	114,287
9	Követelések biztosító intézeteknél	—	—	502,086	92	—	—	9	A hivatalkók nyugdíjalapja	—	273,280
10	Különlevések a képviselőségeknél	—	—	45,791	92	—	—	10	Adó-tartalek	—	8,294
11	Különfele adások	—	—	20,290	78	—	—	11	Nyeremény-tartalekalap	—	20,000
12	Ingóság	—	—	—	—	—	—	12	Külön tartalek	—	33,453
				4,329,963	38			13	Nyeremény ez üzletéből	—	179,647
											4,329,496

Jegyzet: A következő években esedékesse való díjkötelezvény-állomány kitesz frt 2,654,568 16 kr. Megvizsgáltatt és a könyvekkel megegyezőknek találtatt.

Boisson s. k. Weimann L. s. k. Honigswald J. s. k.

Hartwig Nándor s. k. könyvvivő.

* Ebből máig befolyt 849,140 frt.

HILZER PÉTER

cs. k. udvari harang- és érczöntődéje
Bécsujhelyben

ajánlja magát harangok és harmonikus harangozások megrendelésére bármely nagyságban és hangnemben. Az előre meghatározott hang vagy egy egész össz-harangozásnak harmoniai accordjáért valamint az ércz jóságáért jótállást vállal.

A harangok kovácsolt vasból készült cs. kir. kizárólagosan szab. sisakkal szereltetnek föl. Harangállványok a legjobb szerkezetű kovácsolt vasból olcsón készíttetnek. Megrendelések gyorsan és igen jutányosan intézettek el, igen előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikus oltár-harangok erős hangu csengőkkel:

Alpakkából: 4 haranggal 14 frt. 3 haranggal 11 frt. Rézből: 4 haranggal 10 frt. 3 haranggal 8 frt.

Harmonikus sekrestye-harangok 4 csengővel s diszített, vertvasból készített, kerettel 25 frt.

Kitüntetések. Az 1873. bécsi világkiállításon két haladási érmelet a bécsi fogadalmi templom számára öntött 260 mázsányi harangokért. Az 1880. bécsi iparkiadállítás arany érmelet.

Alapítvaott 1838-ban. Készített 4151 harangot 1.127.700 kilogramm súlyban.

Ezekből 31 templom számára Bécsben 83 harangot, összesen 80,069 kilo és 2 óraharangot az új városház számára 3345 kilogr. súlyban. (8—12)

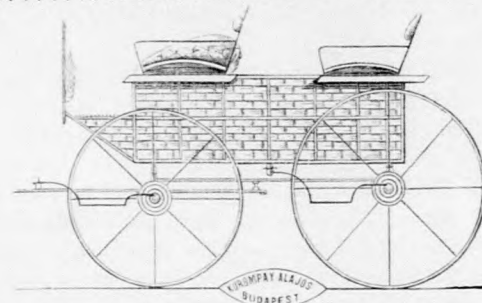
SZABÓ JÓZSEF és TÁRSAI

BUDAPESTI ASZTALOS-TÁRSASÁG

Fürdő-utca 5., József-tér 1-ső szám.

A hazai asztalos-társaság mesterei ajánlják nagy raktárakat kész asztalos- és kárpitos-butorokkal, a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, igen olcsó árakon, jótállással a minőség szilárdságáért.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentesen küldünk. Vidéki megrendelések 10% felfizetés ellenében teljesíttetnek. Nagyobbszerű berendezések kiválasztása céljából 1 frt 50 kr betét mellett szívesen szolgálunk díszes butor-albummal. 3—6

Szabadalmazott szerkezetű ruganyos kocsik,

melyek játéka és tartóssága az eddigi használatba lévőket jóval fölülmulja, öt évi jótállás mellett jutányos árakon kaphatók a föltaíltó

KOROMPAY ALAJOS

kocsi-gyártónál.
Budapest, kerepesi-ut 34. szám.

A kocsik megpróbálhatók. 10—10

Éder-féle padló fénymáz

kemény és puha fa-padozatra, szagtalan, akárki által mázolható, mázolásra kész, 1 óra alatt megszáradó, legnagyobb tartóssággal, kefézés szükségtelen, idegen folyadékok nem okoznak foltokat, nedves törülések nem hátrányosak, csupán egy színben, és pedig legszebb narancsszínben kapható, ezért minden utánrendelés egyforma színű

1 nagy üveg festék utasítással frt 1.50
1 » » fénymáz hozzá » 1.50
Kis szobára szükségeltetik 1 üveg festék és 1 üveg fénymáz
Középszerű szobára » 2 » » » 1 » »
Nagy szobára » 3—4 » » » 2 » »
1 darab hozzá való ecset 80 kr.

Kapható a készítőnél:

EDER ANTAL GYULÁNÁL

Ferencziék-tere 4., Athenaeum épület.

Helyben a rendelmények bérmentesen a hához küldetnek. Vidéki szállítványoknál a becsomagolás eredeti áron számítottatik. Szímminták kívánatra készséggel kiszolgáltattanak. 3—6